

Студијски програм : Ветеринарска медицина			
Назив предмета: Основи клиничке фармакологије и токсикологије фармских животиња и коња			
Наставник: др Драгица Стојановић, редовни професор, др Зорана Ковачевић, ванредни професор			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Фармакологија и токсикологија 1 и Фармакологија и токсикологија 2			
Циљ предмета Предмет омогућава студенту стицање: 1) знања о дозирању, судбини лекова у организму, месту и начину деловања лекова на организам фармских животиња и коња, као и знања о токсикокинезици, токсикодинамици, ризицима тровања и токсичном деловању пестицида, тешких метала, микотоксина, отровних биљака и других хемикалија на организам, односно поједине органске системе животиња; 2) вештина препознавања клинички значајних интеракција између лекова, укључујући антимикробне лекове, као и препознавања нежељених дејстава лекова и 3) способности да процени да ли је одређени лек код одређене болести користан и, уколико јесте, како се може најбоље применити у клиничкој пракси, као и способности да примени адекватне терапијске мере код отрованих животиња.			
Исход предмета По завршетку предмета студент ће бити способан да: 1) дефинише и објасни улогу и значај фармакокинетичких и фармакодинамичких процеса за клиничку ефикасност лека, 2) објасни механизам деловања лекова и процени њихову терапијску вредност у клиничкој пракси, 3) анализира клинички значај интеракција лекова (синергистичких и антагонистичких) и изабере лекове прве линије у лечењу одређених обољења, 4) анализира и процени улогу токсикокинетичких и токсикодинамичких процеса у настанку токсичних ефеката код животиња, 5) препозна и примени основне принципе лечења тровања код фармских животиња и коња, укључујући примену антидота и 6) примени принципе рационалне и одговорне употребе антимикробних лекова у циљу смањења антимикробне резистенције.			
Садржај предмета Теоријска настава: Развој, предмет и обим клиничке фармакологије и токсикологије у ветеринарској медицини. Фармакотерапија и други облици примене лекова у клиничкој пракси. Ефекат лека, механизам деловања и процена терапијске вредности лекова. Токсикокинетика и токсикодинамика. Механизми токсичног деловања отровних супстанци. Процена ризика за настанак тровања и ефекти токсичног деловања на поједине органске системе. Клиничка примена лекова код фармских животиња и коња: избор и примена локалних и општих анестетика, хипнотика и седатива, аналгетика и антипиретика, адренергичких и холинергичких лекова, антихистаминика, као и лекова у терапији органских система, инфективних и паразитских болести. Клиничка примена антимикробних лекова: принципи рационалне употребе антибиотика, избор антимикробне терапије на основу клиничке слике и узрочника, мере за смањење антимикробне резистенције. Најчешћа тровања у ветеринарској пракси: тровања пестицидима, тешким металима, микотоксинима и отровним биљкама. Основни принципи лечења тровања. Практична настава: Одређивање фармакотерапије у лечењу болести и поремећаја у функцији органских система и лечењу инфективних, паразитских, малигних и аутоимунних болести. Избор и примена антимикробне терапије у клиничкој пракси, анализа клиничких случајева и примена принципа одговорне употребе антибиотика. Узорковање и слања материјала за хемијско-токсиколошку анализу, дијагностика и терапија тровања.			
Литература 1. Стојановић Д., Јездимировић М., <i>Ветеринарска фармакологија</i> , Пољопривредни факултет, Нови Сад, 2023. 2. Veldman K., Dame A., Speksnijder D., Kovačević Z., La Ragione R., Glennie A., Duim B., Carmo L.P., Stärk K.D.C., ter Kuile B., <i>Preventive measures to minimise veterinary antibiotic use and their impact on antibiotic resistance</i> , у: ter Kuile B. (уредник), <i>Antimicrobial Resistance and Antibiotics Usage in Livestock: Why Prevention Must Start on the Farm</i> , Springer Nature Switzerland, Cham, 2025. 3. Paul A., Anandabaskar N., Mathaiyan J., Raj G.M., <i>Introduction to Basics of Pharmacology and Toxicology, Volume 2: Essentials of Systemic Pharmacology: From Principles to Practice</i> , Springer Nature Singapore, 2021. 4. Plumb, D.C., <i>Plumb's Veterinary Drug Handbook</i> , 9th Edition, John Wiley & Sons (Wiley-Blackwell), 2018. 5. Katzung B.G., <i>Basic and Clinical Pharmacology</i> , 14th Edition, McGraw-Hill Education, 2017. 6. Антимикробна терапија у ветеринарској медицини, Бранка Шоел, Крешимир Мратановић, Свјетлана Терзић, Медицинска књига, Загреб, 2010.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2 (30)	
		Практична настава: 2 (30)	
Методе извођења наставе Теоријска настава уз примену PowerPoint презентација, практични рад у лабораторијама, клиникама, институтима и на фармама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	
активност у току предавања		Завршни испит	
колоквијум-и		писмени испит	
		семинар-и	
		поена	
		30-50	
		10-20	
		10-20	